

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadónálhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az erdélyi püspök apostoli utja.

II.

Elnémult a harangok üdvözlő ércnyelve. A lombokkal diszitett diadalkapuk lebontva, a házak ormára tűzött lobogók bevonva.

Ünnepelő mezét levetette a Zsilvölgy.

Fülünkbe eseng még az: „Ecce sacerdos magnus” fenséges melódiája, melylyel a petrozsényi templomba léptekor az énekkar üdvözölte: az üdvözlő beszédekre még halványan visszaemlékezünk; de az apostoli szent tanítások mélyen szívünkbe vésvé, nem hangzottak el eredménytelenül.

Eltávozott a nagynevű, a nemes szívű, a fenkölt gondolkozású egyházfejedelem, kit felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül hódoló tisztelettel gyermeki ragaszkodással igaz, tiszta szeretettel üdvözöltünk körünkben, hol hivi közül 1620-nak osztotta ki a bérmlás szentségét s szeretettel ölelte magához mindazokat kik vezérszemle körül csoportosultak s kiket arra tanított, hogy a valás- és hazaszeretet magasztos erényeivel ékesítve haladhatunk az igazi boldogság utján.

Bizonyosságát adta gróf Majláth Gusztáv Károly ezuttal is a püspökké történt kinevezésekor tett ama nyilatkozatának, hogy:

— Nem keresem soha a kitüntetések; oda-megyek ahová az Isten akarata hi. Egy a vágyom, hogy ott, a hová rendel — helyt álljak s egyházzamnak és hazámnak minden erőmmel, legjobb meggyőződésem szerint hasznára munkálkodhas-sam.”

Ezt a fogadalmat a gróf főpap egyházkormányzói áldásos működésének egész ideje alatt fényesen beváltotta.

Hét év előtt szerencsétlente apostoli látogatásával az országnak akkor legfiatalabb püspöke Petrozsényt s e járás községeit. Azt a szeretetet, a melylyel magas személyéhez lánczolta akkor a sziveket, ezuttal csak erősbbítette.

Azt az ünneplést, a ragaszkodásnak és hódolatnak azt a szívből jövő megnyilatkozását, mely az egyház nagy apostoli utján mindenütt kifejezésre jut, ott nem lehet rendezni az önként jön, miként a következő tudósítások is igazolják:

Bérmlás Aninoszán.

Szeptember hó 30-án délelőtt 3/49 órakor érkezett meg Majláth Gusztáv Károly gróf, erdélyi püspök négyes fogatán Aninoszára, hol már akkor az egyenruhás bányászok, fehér ruhás lányok, iskolás gyermekek sorfala s a bányatársulat részéről Frosch Pál, főmérnök; a község részéről pedig Bocsa Mihály körjegyző várták őt a díszes diadal kapunál.

A megérkezés után Frosch Pál rövid beszéddel üdvözölte az egyházfejedelmet, ki a beszédre válaszolva, örömet fejezte ki, hogy másodízben is eljöhett Aninoszára és kioszthatja a bérmlás szentségét. — A beszédek elhangzása után az ifjúsági egyesület vegyes kara énekelt alkalmi éneket.

Ezek után a főpásztor kíséretével együtt az e célra templomná alakított s csinosan dekorált iskola helyiségbe vonult, hol kezdetét vette a szt. mise, mely alatt az énekkar szebbnél-szebb egyházi énekeket adott elő.

A bérmlás az iskola udvarán folyt le. Felnöttek és gyermekek összesen 117-en bérmlkoztak meg.

A bérmlás befejeztével a fáradhatatlan egyházfő mint szerető jó atya maga közé gyűjtötte az iskolás gyermekeket s jó fél óráig tartó vizsgálatot rögtönzött

velők a vallástól. Mindjárt az első pillanatban magához bilincselte utánozhatalan szeretetreméltóságával az apró sziveket, kik bátran, egymással vetélkedve igyekeztek a feltett kérdésekre megfelelni. Jutalmul és emlékül a szerető atya több száza menő szent képet osztott ki a gyermekek és felnöttek között.

Végezetül a díszes társaság Frosch Pál bányatársulati főmérnök asztalánál gyűlt egybe a társaság által adott villásreggelire. Délután 1/21 órakor a felolvasó szobába vonult a püspök, hol meghallgatta a bányászok imáját; buzdító beszédet intézve és áldást adva az imára egybegyűlt munkásokra, Toldalagi Samu gróf, petrozsényi plebános kíséretében, a lakosság éljenzése mellett, özv. Maderspach Viktornéhoz hajtatott, hova kísérete is követte. A vendégszerető urnó a püspököt s kíséretét és a vidék számos előkelőségét gazdagon terített asztalához ebédre hívta s szeretetreméltóságával s szívólyosságával kiváló vendégeit elhalmozta.

Innen az előzetesen megállapított program szerint még a délután folyamán Lupényba mentek.

A lupényi püspöklátogatás.

A várva-várt nap elérkezett. Szeptember hó 30-ikán d. u. 5 órakor érkezett meg Lupényba Püspök ur Ó méltósága négyfogatos hintóján. Községünk határszélén felállított díszkapunál Schwennhammer István érdemes bíránk üdvözölte az Egyházfejedelmet. Innen a Bányatársulat által külön felállított díszkapuhoz ért, hol a teljes bányatisztikar élén nagyságos Külléy Elemer bányagazgató ur fogadta Ó méltóságát:

„Méltóságos Gróf Püspök Úr! Midőn pár hónappal ezelőtt az első hírt vettük, hogy Méltóságod a Zsilvölgyt és szerény községünket becses látogatásával szerencsétlenné fogja, mindnyájunk szívét öröm fogta el. Egyesek, kiknek már volt szerencséjük Méltóságodat itt üdvözölhetni, örültek a viszontlátásnak, de sokkal többen, minthogy társulatunk ezen idő óta erősen fejlődött, tisztviselőink, alkalmazottaink és munkásaink száma tetemesen szaporodott, ezek örültek, hogy szerett püspöküket szemlől szemben láthatják és megismerhetik.

Méltóságod előtt mindenestre ismeretes, hogy társulatunk, mely itt az ország szélén van, micsoda nemzeti missziót teljesít; mily nagyfontosságú hazai érdeket

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCÁJA.

Requiem.

(Október 6.)

Örök nyugalmat adj a vértanúknak,
Mindenható szabadság Istene!
Im ajkaink viharoként égre zúgnak,
S szívünkben mintha boszud dörgene . . .
De mély alázattal állunk elébed,
Előtte a leggyászosb ravatalnok;
A hősöknek, kiket hóhér kivégezett,
A vértanúknak adj örök nyugalmat!

Egy egész ország itt a ravatal,
S egy Golgotha a hármas bérc hazája,
S kereszted helyett, a hűsugárral,
Keresztjük, a bitó álltva rája!
Értük sir a szél, mely szádt zászlóikra,
Értük hull a föld könnyűje, a harmat,
Mert orval öntött drága véreket itta . . .
A vértanúknak adj örök nyugalmat!

Mint bérczről-bérczre száll a napsugár,
Rohantak győzelemről-győzelemre,
Kardjuk arkangyalé, sátánra vágyva,
Szent zászlóikról honszerelmök lengve.

Gyáván futott meg a halál előtte,
Hisz ők voltak vezérei a magyarnak,
S ármányba fajtá gazság a dícsöket . . .
A vértanúknak adj örök nyugalmat!

Nem elég győznünk hát hitért, honért,
Meghalni kell! Nemcsak hős: vértanu kell!
Szent fiad is kereszten onta vért,
Megváltást így jelent a szomorú jel!
S bakákat küld a zsarnok megalázva,
A hősök ellen, kik győznek vagy halnak.
S ott várt a bitófák kalváriája . . .
A vértanúknak adj örök nyugalmat!

Oh boszudálló Isten! láttad-e
Egy nemzet vesztét, ország gyilkolását
Fegyverét törte, ön éltét vevé
A hon védője, — szegényét néllassák! . . .
Győztes zászlók nem harcban elragadva,
Vezéreink vesztő helyre haladnak . . .
Te türtél, nézvé megkínzott fiadra . . .
A vértanúknak adj örök nyugalmat.

Bérencz bakák győznek félisteninken,
Egy, mint fiad, bitóját maga hordja . . .
S nézd, tizenhárom oroszán bilincsen . . .
Miként czirkuszba, a cézári szolga
A koponyák hegyére veszni üzi,
Mert ők hitet, hazát meg nem tagadtak.

Ott fognak vérben porba hullni, — függni! . . .
A vértanúknak még ne adj nyugalmat!

Támaszd fel, oh! s adj nekik örök éltet,
Mert még nem él, melyért haltak, hazájok!
Itélet volt . . . de utolsó itélet
Legyen, üdv jóknak, gonoszoknak átok!
Hősök ege, csillagrajokkal ékes,
Nyiljék meg, s útján a szellem hadaknak
Ők jönnek, bírák végszámvetéshez! . . .
A vértanúknak még ne adj nyugalmat!

Támaszd föl, addig úgy sincs nyugalomok!
És visszatért zászlóink repülése,
Melytől rémülten hul szörnyeteg a zsarnok,
Fessen kezökben szívárványt az égre.
S a gyász s emlékezés szent varázsa
Legyen föltámadásnak s diadalnak
Örök lámpával fénylő temploma! . . .
A vértanúknak még ne adj nyugalmat!

Hozzák a megváltást, a szabadságot
Dicsőségben égből vissza földre!
Szent koronánk ragyogjon áldva rájuk,
Mint a hon napja, dics fényes fejökre!
Tedeum zengjen, s imánk végire:
„Előre!” zengjék mint áment az ajkak! . . .
Mindenható szabadság Istene,
A vértanúknak adj örök nyugalmat!

Bartók Lajos.

szolgál és itt az ország szélén a heterogen elemek és különböző kisértések közepette munkásainknál az egyetértést és nyugalmat csak úgy vagyunk képesek fentartani, ha lelünkben erős hit és vallásos érzelm honol.

Ezt Meltóságodnak mai igen megtisztelő látogatása megerősíti bennünk.

Nekem jutott a szerencse osztályrésztül Meltóságodat az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszénbánya r. t. nevében és képviselőjében bányaitepünk küszöbén üdvözölni és a midőn ezen igen megtisztelő látogatása alkalmából őszinte köszönetemet fejezem ki és kérem, bennünket a jövőben is kegyes pártfogásában részesíteni, engedje meg hogy a tisztviselő kar élén egy őszinte szívből fakadó Isten hozattal üdvözölhessem.

Erre Ó meltósága kegyes szavakban válaszolt, mire a jól szervezett bányaizenekar harsogó hangjai mellett községünk színe java, s a nagy néptömeg elkísérik püspökjüket az egyháztanács díszes kapujáig. Itt Dr. Kalman János főgondnok és Vitko Kornel gondnok urak várják az egyháztanács tagjaival, a kiknek nevében Szalánczy Zoltán költői lendületű szavakkal fejezte ki hódolatukat.

Végre elérkeztünk a templom főbejárójához, hol az Isten felő nép nevében Buday János plebáno; igaz lélekben üdvözölte a főpapot.

Itt az ártatlan gyermekesereg derék tanító és tanítónőjükkal élén élő virágokkal hinti be nagy főpásztorunk útját.

Erre a templom belsejébe vonultunk, püspök Urunk kedves tartózkodási helyére.

Az egyházi dalkör gyönyörű éneke szólal meg, Buday János „Ecce sacerdos” — a, Kékel József karnagy vezetése alatt.

A szokásos benedíkező és püspök urunk valóban szent szavai után az ájtatos hívók szétoszlottak.

A második nap a misén Ó meltósága celebrált fényes segédlettel egyuttal felszentelvé az Isten dicsőségére épült kedves hajlékot. Mise alatt a dalkör ugyancsak Kékel József karnagy vezetése mellett szépen s igazán művésziességen adta elő a Gregorián mise énekeit Buday János „Credo” betéttel.

Dél felé a különböző testületek fogadtatása következett.

Itt nem hagyhatjuk figyelmen kívül a tanítótestület fogadtatásakor Ó meltóságának Kékel József karmester előtt kifejezett legnagyobb elismerését és meglegedését az előadott szék és megható énekeket illetőleg.

Egy órákor a bányatársulat által a saját nagy termében rendezett ebéd folyt le. Azt mondják, hogy ily fényesen megvalogatott, izletesen elkészült és díszes banquette rég nem volt a Zsilvölgyében. A budapesti Hegyesy, hírneves szakács valóban megérdemelte az összes jelenlétnek kitűnő meglegedését.

Sár.

Ma délből hazajövet, asztalomra találtam a várvárt rózsaszín levelet. Gépiesen, szinte bambán néztem a címzés finom hajszálvonalait, a hat filléres postabélyeget és a boríték hátlapján azt az édes monogrammot, finom, apró rajzokkal. Aztán feltéptem durván, szinte brutalisan. Finom illat áradt szíjjel s a mint átfutottam a sorokat, úgy éreztem mintha az illatot ezek a primitív, kedves stíl-virágok árasztanák. Egy darabig gondolatlanul meredtem szemem a rózsaszín levélre, azután ledobtam az asztalra és mintegy undorral a lelkemben dültöm a szélem párnái közé.

És morfordiroztam magamban:

Mi ez? Hat hónap óta üldözd azt az asszonyt, örült szerelemmel. Beszéltél hozzá a szemekkel a szívedből, megszegett érte összes kötelességeidet. Elzülöttél, elvadtál, éjjel-nappal ennek az asszonynak elérhetetlen szépsége üldözött. És zaklattad és könyörögtél neki meghallgatásért és életet üdvét kötötted az ő elhatározásához. Csak egy szót, egyetlen édes szót kívántál tőle, de ezt csak nekéd, monddja, négy-szem közt, bizalmas édes magányosságban.

Nos, meg van. Ez a levélke többet ígér, mint a mennyit kértél. Nem örülsz neki? Úgy látom, hogy nemcsak közömbösen hat rád, hanem bszant, elkedvetlenül undorít. És gondoltad magadban: hogy az ördög épen most hajtotta fellelnem azt az asszonyt.

Épen most? Miben különbözik a ma, a tegnaptól? Semmiben. Tegnap egy álmatlan éjszakát töltöttem, nem tudom — hányadikát, miatt. Épen most? Végtelen, olmos csüggedéssel vonzszolom nap-nap után az órákat, ez az élet csak nem akar leszakadni rólam. Semmi,

A meneau különben ez volt: Barna erőleves, orsovai tok tartármártással, angol bélszín hálóban maderamártással, pulyka és kacsasült, francia saláta és compot, fagyalt és parjait, Kugler sütemény, gyümölcs, sajt, fekete kávé. Italok: Érmeléri ó-bakar, fehér bakar. Crème de Bouzy Olivier Clair Eprenay.

Külley bányaigazgató a következő felköszöntőt mondta a királynak: „Ősi szokás szerint, ha magyar emberek a fehér asztal körül valamely ünnepélyes alkalmat összegyűlekeznek, az első pohárköszöntő a szeretett királyt illeti. Ha így volt ez első Szent királyunk óta, aki megalkotta a haza és király elválaszthatatlanságának fogalmát, mennyivel inkább így kell lennie dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József szeretett királyunkkal szemben, ki a sors csapásai közepette törhetetlen erővel és példátlan kötelesség érzettel egy emberéletet szentelt hazájának, népének boldogítására. Megvagyok győződve uraim, hogy Mindnyájuk szívéből szölok, a midőn poharamat emelem I. Ferencz József Ausztria császára, Magyarország apost. királyának egészségére és kérem a Mindenható Istent, miszerint még számos éveken át éltesse, hogy hazájának és népének boldogításában lelje agg korának örömeit.

Éljen a király!” —

Dr. Kaczander József Püspök Urunkat éltette, mint a Bányatársulat nagrabecsült vendégét, mire Ó meltósága a tőle megszokott szép, lelket felemelő és magával ragadó beszédében válaszolt.

Délután a bányatársulat által ujonnan épített kórház megtekintésére került a sor, hol Dr. Kaczander lelkes szavakkal fogadta. Ó meltóságán nyilván látszott az öröm és csodálkozás eme gyönyörű, a kor niveauján álló kényelmesen berendezett és ideális fekvéssel bíró kórház fölött. Mily öröme tellett a betegek vigasztalásában és azoknak a hitben való megerősítésében. Úgy járt közöttük, mint egy égi tüncemény, hogy meggyógyítsa a szenvedőket és megerősítse a lelküket.

Harmadnapon bérálás volt. Közel 500 hívót kent fel a szent kereszt jelével.

Az egyháztanács által a Plebánián megtartott ebédén Gróf Püspököt Dr. Kalman egyházi főgondnok éltette, ki kegyes válaszában mindnyájunk iránt szeretetét biztosította. S egyuttal köszönetet mondott a bányatársulatnak és az egyháztanácsnak igaz, magyar vendégszeretetért, külön Heitz Lucian budapesti központi igazgatónak s fogadtatására való személyes lejáról.

Szokásaitól eltérőleg hosszabban társalgott Heitz, Külley és Krizkó igazgatókkal, és az egyháztanács tagjaival.

Délután az iskola fogadta be az egyházfejedelmet, hol a gondnokság nevében Dr. Kaczander, a tanítótestület nevében pedig Stojka Béla igazgató tanító üdvözölte. A kis gyermekek vallástani feleleteikkel újabb örömet okoztak Püspök Urunknak.

Este a bányamunkások fáklya menetben rótták le hódolatukat és szeretetüket. Impozáns látvány volt, melyből kiemelkedett Karácsony Ferencz dalás alakja ki a munkás nép nevében örömmel üdvözölte az egyház főt, ki a szónokot meleg szavaiért külön ajándékban is részesítette.

Negyednap reggelén Püspök Úr misézett, még bérált is és azután elhagyta szerény községünket, hol a végső diszkapunál egybesereglett nép élükön Külley b. igazgató és Dr. Kálmán egyh. főgondnokkal „Isten veled” bucsúszóval illétek.

Tagadhatlan tény, hogy Püspök Úr Ó meltóságának lupényi látogatása eltörölhetetlen nyomot hagyott lelünkben. Szent, szívet-lelket felemelő beszédei sok léleknek gyógyítására és hitbeni megerősítésére szolgáltak. Ne dicsérjük Őt mi földiek, eléggé dicsérik az égi Angyalok.

Legyen áldott útja és áldott emlékezete!

Végül nem hagyhatjuk figyelmen kívül a bányatársulat áldozatkészégét és jóakaró intentóját, melylyel Püspök Urunknak méltó fogadtatását elősegíteni kegyeskedtek. Elismerés érte Heitz központi, Külley és Krizkó helybeli bányaigazgató Uraknak, valamint mindazoknak, kik az Isten méltó és igaz szolgájának az Őt megillető tisztelet és szeretet külső megnyilvánulásaiban közreműködni szívesek valának.

Isten dicsőségére szentelt munkánk igaz jutalomban részesül!

(K. J.)

Bérálás Vulkánban.

Hétfőn, folyó hó 3-án reggeli 1/29 órákor érkezett a püspök Vulkánba négyes diszfogatán s a milleniumi emléknél fölállított diadalkapunál fogadta a község előjárósága, a hitközség és hívek sokasága. Eljenzéssel, hódoló meghajlással köszöntötték az egyháznagyot, kit Blascheck Aladár bányamérnök a következő magas szárnyalású remek beszéddel üdvözölt:

Meltóságos püspök Ur!

A felsőlövölgyét már napok óta lázas öröm tartja fogva annak hírére, hogy e legáltalánosabb tisztelet részesét, a legszebb papi és polgári erények képviselőjét és legigazságosabb kormányzó főpásztorunkat körünkbe fogadhatuk.

Eljövünk mi mind, kik az élet nehéz harcában résztvevő, méltányolni tudjuk Meltóságod eljövételének fontosságát és én kiválóan boldog vagyok, hogy Vulkán község lakossága és az itt működő Salgótarjáni bányatársulat nevében Meltóságodat e szent emlékü helyen üdvözölhetem.

Mert szentelt föld ez! E hősi emlék hirdeti, hogy évszázadokkal ezelőtt mily szent lelkesedéstől áthatott önfeláldozással haezoltak őseink e helyen a vallás és haza ügyéért, s ezen emlékszóbor példa reá, mily hazafiai buzgósággal ápoljuk a megdicsőült emléket.

oly kevés okom van jövedvőnek lenni, mint esős időben mizantropnak.

De úgy van és nem védekezhetem ellene. A mihez nyulok, az sárrá válik és undorodom tőle. Ez a levél is. Ó édes szép, asszonyom, miért lágyult el most, elkésett ősi esőzések idején? Egy hónappal ezelőtt, egy hónappal később egy boldog ember borult volna lábaihoz. Most? — Egy sáros ember sáros agya mindenre gondol, csak arra nem, hogy ebben a csatáros időben szerelmű legyottra menjen.

Nyomorult, gyarló szerkezet ez az agy. Azt tartják rólam, hogy okos ember vagyok, sokszor magam is elhiszem. És ez az agy alá van vetve a barométer állásának. Ez az egész akaró, gondoló és érző mikrokozmos egy tehetetlen fizikai tömeg, mely rozsdásodik a nedvességben, meggyullad harmincznyolcz fok belső melegétől. Nincs logika, nincs tudás, nincs érzés és nincs akarat, mely az enyém volna, minden attól függ, milyen idő van oda künn.

A mit gondolok, a mit írok és teszek, nem az enyém, nem engem illet az érdeme, nem engem terhel a felelőssége. Szépnek tartottam valamit? — A levegő száraz volt és pohár jó vörös bort ittam. Valakit elítéltem? Boesása meg nekem az illető, nem tehetek róla. Csunya, csatáros esős idő volt, a szél felborította az esernyőmet, a thea fekete volt. És megfogok halni és életem munkája, munkám fiziognómiaja attól fog függni, hogy a felhők és szelek járása életem tartama alatt milyen volt.

Lealázó tudat. És lelkembe fészkelődik a gyanu, hogy nem én vagyok az egyetlen ember, a ki az uccasaratól függ. Nem hiszek semmi emberi nagyságnak, a

semmi, a miért érdemes volna folytatni a napsorozatot. Hozzáköttém boldogtalanságom rögeszméjét ahhoz az asszonyhoz, hogy legyen okom boldogtalannak lenni. Ez az asszony most megfoszt ettől az októl. Hát nem ad egyszersmind okot, hogy boldognak érezzem magamat?

A győzelem kedvetlenit el? Ennek az asszonynak az lett volna a legfőbb vonzóereje, hogy elérhetetlennek látszott? — Óh, ezen a morális felfogáson túlva-gyok már. Nem szeretem a nőben a megközelíthetlenséget. Hát mi lett? Megbolondultál?

Talán. Nem lehetetlen. Ennek az elkedvetlenedésnek nem találok más okot, minthogy a nadrágom sáros. Sár, sár, a térdemig. A cipőpőrnő vastag rétegben keményedett meg, szinte érzem a súlyát. Pedig csak tíz perezig voltam odakinn és csak a kövezeten jártam. Kétségbeesztő, hogy ragad reám sár. Az első lépésnél tele vagyok sárral. Pedig tudok embereket, a kik órák hosszat járnak az utcán s alig hogy a talpukra ragad az az utálatos sár.

Azt hiszem, a lelkemre is ragadt. Ha reggelre kelve kilépek a kapun és látom az embereket esurgó esernyőkkel taposni a feketére vált kövezetet, az ázott lovakat, a mint sáros patáikkal röptik szíjjel a sárfröcsöket, mintha álomharang borulna a lelkemre. Kedvetlen, fekete gondolatok támadnak bennem. Esik bennem az eső, sárrá válik a vérem és kezdek káromkodni magamban. Nem találok okot rá, hogy miért feszítem most ki az esernyőmet, miért nem lövöm magamat inkább főbe? — s a mellett tisztában vagyok vele, hogy elvégre végtelenül különböző dolog, hogy a trottoire sáros-e, vagy poros és hogy napsugaras időben ép

Azóta sok év mult el, más idők álltak be. Elnévult völgyünkben a hareziság, a hősök vérenek párologó gőzét elsodorta az idők szele, azt hinné az utas, hogy csak e nyom maradt a vitézi kor emlékből?

Ne higgye azt Méltóságod! Fordítsa tekintetét le a völgy ölébe, ott megfigyelheti e bérekek történetének folytatását.

A völgyünkre néhány évtizeddel ezelőtt reabuk-kant kutatók újból mozgalmas életet hoztak belé, a folyton növekvő előkészületeket csakhamar lázas munka váltotta fel, s e százados némaságba burkolt völgyben ismét folyik a harez éjjel-nappal szüntelen, de nem erdön s mezőn végig, nem ember-ember ellen, hanem lent e föld mélyében a szüntelen lappangó halál ezer veszélyei között és pedig nemcsak önérdékből, de e nemzet, a haza szent nevében is.

Elődeinket hősi elszántságukban bátorította a haza és vallás megvédésébe vetett bizalom, amint minket bányászokat is megóv és kitartásra buzdít a felettünk örködő Isteni Gondviselés, melynek áldását érezzük elért sikereinkben is.

Midőn betér Méltóságod közénk, szegény, rögöt turo, de becsületes bányász nép közé, engedje meg, hogy már e helyütt kérjük, áldja meg a mi munkánkat és segítse bennünket abban, hogy a lelki szükségleteink kielégítésére megkívánt dolgokat előteremthessük. Isten hozta Méltóságodat!

Válaszában a püspök méltánylóan emlékezett meg arról a czéltudatos haladásról, mely a bányászatnak, az ipari munkásságnak köszönhető itt s az egész Zsil-völgyben. Isten áldását kéri, hogy a derék bányászokat óvja meg minden veszélytől, hogy kegyelme segítse őket, közhasznú feladatuk teljesítésében.

Kisérétével együtt lépésben hajtva s a hívek által kísérve a kápolnához vonult a püspök, melynek megtekintése után a lombsátorban emelt oltárnál szent misét mondott fényes segédlettel, majd áldoztatott s 88 hívőt részesített a bérálás szentségében.

Délben a püspök tiszteletére nagy ebédet adott a Salgótarjáni bányatársulat melyre a püspök kíséretén kívül helyből és vidékről a köz és társadalmi élet számos kiváló tagja volt hivatalos. Az asztali zenét a társulat petrozsényi zenekara szolgáltatta, felköltve s lebilincselve az előkelő társaság figyelmét.

Délután 4 órakor érkezett az egyházfedelem vissza Petrozsénybe a pompás négy szürke által vont fogaton kísérete által követve. Egyenesen a templomba ment s részt vett a „Rózsa füzér” egyesület áhitatosságán s megható szent beszédet mondott.

F. hó 4-én reggeli 9 órakor Ő felsége névnapján fényes segédlettel ünnepi szent misét mondott a püspök, melyen a tanintézetek növendékei tanítóik, igazgatóik vezetése alatt, továbbá a hatóságok képviselői stb. megjelentek. Majd

áldoztatott és a felnőtteket bérálta a püspök, ki 1/212 órakor meglátogatta a Szt. Ferenczrendi nővérek zárdaiskoláját, hol a növendékek haladása, a tapasztalt rend és tisztaság fölötti teljes megelégedésének adott kifejezést. Mevlátogatva a Katolikus Kört” kíséretével együtt Andreics János kir. bányatanácsos bányaigazgatóhoz hajtattott az általa Őfelsége legmagasabb névünnepe alkalmából adott díszebédhez, melyre a petrozsényi közhivatalok vezetői, a felekezetek lelkészei köz- és társadalmi életünk tényezői közül hivatalosak voltak:

Gróf Majláth Gusztáv püspök, Kovács Lajos kanonok, Jancsó Ernő főesperes, Medgyesi János plébános, Magát Lajos plébános, Husek Gyula plébános, P. László Polikárp definitor generális, P. Pucher Anaklét zárdafőnök, Hoboth A. József káplán, Pál Dénes káplán, Csáki Benjámin római teologus, Gr. Toldalagi Samu plébános, Brassai József kántor, Rudolf József bánya-gondnok, Ehrenberg Benő szertárgondnok, Tribusz Gyula állomásfőnök, Sárközy Tihamér fűtőh. főnök, Buda Károly főszolgabíró, Janza Vazul szolgabíró, Nagy Miklós közs. bíró, Varjassy István közs. jegyző, Zádory Károly közs. jegyző, Kantner János kincst. bányamérnök, Vigh Nándor áll. elemi isk. ig. tanító, Radi Kálmán gör. kel. esperes, Kósa Mihály ev. ref. lelkész, Pelger Mihály lut. lelkész, Stanca Avram gör. kel. lelkész, Leitner József izr. lelkip., Paier Arthur kir. erd. gond. Rotter Antal kir. posta főnök, Priváry Géza gymn. igazg., Spigel Sándor osztm. főnök.

A fényesen díszített s gazdagon terített U alaku asztal mellett a főhelyen a ház urnője jobbján ült gróf Majláth püspök, kinek jobbján Buda Károly főszolgabíró foglalt helyet. Az ötödik fogásnál felemelkedett az egyházfedelem s ismert ékesszólásával emlékezett meg az apostoli magyar király uralkodói erényéről, alkotmánytiszteléről s mindama kiváló tulajdonságairól, melyekért a palotákban és kunyhókban egyaránt hódolattal, igaz hűséggel viseltetik fölönt személye iránt e hazának minden hű fia. Megkapóan s elragadóan ecsetelte a sokat szenvedett, annyi megpróbáltatást átél agg uralkodó családi életét, melynél tisztább, példásabb, erényesebb családi élet nem is képzelhető. Éltette a legalkotmányosabb uralkodót, az apostoli magyar királyt. A jelen voltak állva és elragadtatva hallgatták az Őfelsége üdvére mondott gyönyörű felköszöntést, melynek végső szavainál felzúgott az éljenzés, az asztali zenét szolgáltató kitűnő bányazenekar rázendítete s a püspök kezdesére az egész társaság hazafias felbuzdulással állva énekelte a „Himnusz”-t.

leegyöntetűbb, a legerősebb egyéniség szemlélésénél szeretném a meteorológiai jelentéseket átnézni. És megrendül a hitem az agyamban, jövőmben. Hogy járhatok én az utamom, hogy tűzhetek ki magamnak czélt, hogy köthetem magamat valamely irányhoz, ha szavam, tettem az időjárástól függ? Hogy hihessek az érzelmeimnek? A mit ma igaz lélekkel állítok, az holnap hazugság. A mitől ma undorodom, azt holnap örült szilajssággal kergetem. A sáré vagyok, sárból vagyok, hogy az isten szabaditana meg ettől a sáros mivoltunktól!

Holnap este.

Mit csinálók ott?

Undorodó, üres lélekkel lépek be az illatos fészekbe. Ugy illenek, hogy szenvedélyesen csókoljam a kezét, hogy szerelmes, extatikus szavakat sugjok neki. A szememmel nézem ajkait, ezeket a bitoros, mozgó csókiváncosokat. Istenem, ezekhez odaszoritani az ajkamat az is boldogság? Ezek a sáros czuppanások, az az állatias vonaglás, melyet rejtegetni kell, tagadni, mert bűn és hitványosság!

De mióta vagyok én olyan morális? Mióta lettem az erény papja? Jártam mindenféle városban, hevíltem sokszor és vétkeztem sokszor és a lelkiismeretem nyugodt maradt és emelt homlokkal soroztam magamat a becsületes emberek közé. És most, mintha megvetném azt az asszonyt, a ki csak azt tette, a mire unszoltam, talán természetének ellenére, talán csak ellankadt a

hosszu küzdelemben. És mindenféle undorodó gondolatok támadnak bennem. Undorodom a világtól, megvetem az embereket, a miért porban, sárban egyaránt jól érzik magukat. És szeretném megírni annak az asszonynak, hogy ne viselje ezt a szép ábrázatát, melylyel megteveszti a bennehívó gyanutlan embereket. És eskorgatom a fogaimot, mert átlátom, hogy a mit most gondoltam, az becsületes, nemes lelkű embernek való, de én nem vagyok az, az én gondolataimat az uccai sár teremtette s hogyha künn sütné a nap, akkor én léha, haszontalan üres lelkű ember volnék, a ki szemébe kaczag mindenkinek, a ki a jót, a szépet és igazat nagy betűvel ejti ki.

Vessünk fétet magunknak. Tartsuk függőben érzelmeinket, gondolatainkat, ne látszassunk sem jobbaknak, sem rosszabbaknak, mint a milyenek vagyunk. Szép asszonyom, virágszál ön, illatos szép virágszál, de esik az eső, áztatja a virágját és hajló töve sárban nyílik. Ma nem megyek önhöz. Náhás vagyok a lelkem mélyéig. De ha kisüt a nap, ha esik a hó és szikrázó hidegben, sikos, keményrefagyott, jeges trottoiron mehetek önhöz, akkor odaborulok majd a lábaihoz és — nincs kétség benne — én boldog leszek és ön úgy fogja találni, hogy erény dolgában nincs miért szégyenkeznie előttem.

Mert úgy veszem észre, ön erényre, erkölcsre s egyéb ily szép fogalmakra csak akkor vetek súlyt, ha sáros a nadrágom.

Ks.

Délután 3 órakor volt vége a lukullusi ebédnek, mely után a püspök távozott oldalkanonok-jával, de a társaság többi tagja még együtt maradt a szíves vendéglátó uri család asztalánál, a hol Buda Károly főszolgabíró szépen átgondolt hatásos felköszöntőt mondott Andreics Jánosné urnőre, kit mint a boldog családi élet és női erények igazi mintaképét éltette a jelenvoltak kitörő, lelkes éjenzése mellett. Majd gr. Toldalagi Samu plebános éltette szép felköszöntésben Andreics kir. b.-tanácsost, mint a munka előharczósát, köz- és társadalmi életünk nemesen gondolkodó, jóakaratu s buzgó vezetőjét. Kósa Mihály ev. ref. lelkész mondott még nagy tetszéssel fogadott sikerült pohárköszöntőt a szíves házi gazdára, családi boldogságának igazi mentőjére, a ház urnőjére s őket és nagyreményű szeretteiket éltette. Lelkes éljenzésben nyilvánult a jelenvoltak benső, őszinte tisztelete és igaz ragaszkodása.

Délután 5 óra előtt az egész társaság átvonult a pályaházhoz, — hol százakra menő közönség jelent meg, — hogy búcsúzásul „Isten hozzád”-ot mondjon a távozó főpásztorának, ki az I. osztályú kocsi folyosójának nyitott ajtajánál állva szívélyesen viszonzta a szeretetnek, a ragaszkodásnak tüntető megnyilatkozását. A nők könyezve a férfiak kalap levéve kívánták, hogy „Isten vezérelje” áldást osztó apostoli utján!

Szinészet.

Innen-onnan egy éve, hogy ezen rovat alatt nem írtunk lapunkban. Igaz, hogy a télutolján volt Petrozsényben egy színigazgató néhány taggal, de oly selejtes előadásokkal traktálta a jóhiszemű közönséget, hogy vergődéséről külön rovat alatt indokolatlan lett volna tudósítást adni. Annál jobban esik, hogy ezuttal egy jól szervezett, törekvő s oly tisztességes színtársulat előadásairól referálhatunk, amely nem jött hangzatos reklámmal, nem lép fel a vidéken be nem váltható meszszenenő ígéretekkel; de nyújt annyit, amennyi viszonyainkhoz mért igényeinket várakozásunkon felül kielégíti.

Ez a Berki Ferencz színtársulata, mely nem ismeretlen közönségünk előtt. A jobb erők, kiknek kifogástalan alakításában a mult év télelő havában megelégedéssel gyönyörködtünk, most is együtt vannak, az új tagokról pedig, eddigi szereplésük után is már előnyös véleményt alkothattunk, s így csak örömmel üdvözlöhetjük Thália papjait s papnőit, kik a magyar nyelvnek terjesztésével, a színművészet erejével és hatásával a nemzeti eszmét és kultúrát ápolják s a társadalmi élet fejlesztésére s kellemessé tételére előnyösen munkálnak.

A színtársulat működését eber figyelemmel kísérjük s bár nem szolgál gyönyörűségünkre a kedvezőtlen bírálat, de kötelességünkre fogjuk ismerni ott, ahol indokoltnak látjuk ép úgy mint a valódi érdem méltányló elismerését.

Ezeket kívántuk megjegyezni a részletes színi tudósítás, (vagy mondjuk „Kritika”) megkezdése előtt.

Szombaton, f. hó 1-én szép számú intelligens közönség előtt mutatkozott be Berki társulata a „Bubos pacsirta” 4 felvonásos életkép színre hozásával. Az ensemble kifogástalan, a közönség elismerése általános volt. Berki Ferencz a jellemes papírgyáros szép szerepét jellemzően kidomborította. Alakítóképeségét egyébként épp oly előnyösen ismeri közönségünk, mint a Jászai Olga (Léni), K. Pálfi János (rongykezelő), Sárközi Alajos (merítőlegény) és Pozsonyi Julia (gyári munkás özvegye) intelligenciával párosult korrekt játékát. Szigethy Irén (Juliana) és Tarján Aladár (Hermann) ezuttal léptek itt először a világot jelentő deszkákra. Reményteljes várakozással nézünk a két fiatal erő szereplése elé, kiknek teltségét a gyakorlat fogja hivatottságuknak megfelelő fokra emelni. Ma még az ambícióznak dicséretreméltó jelenségei igazolják valódi rátermettséget. Tarjának pár jelenete elismert rutinra is vall s szigethi Jolán játékát inkább a természetes naivitás, mint a Színadai fogás mesterkedtsége jellemzi. Ugy látszik, hogy nagyobb szerepek betöltése vár rájuk s a közönség bírálatá aszerint fog kifejezőesedni. Hiszikük,

hogyan nem kedvezőtlenül. Vasárnap f. hó 2-án délután 3 órakor leszállított helyárral a „Hőfőherke és a hét törpe” látványos tündérrege összevágó jó előadásában gyönyörködött a gyermekesereg. A darab már annyira ismert, hogy behatott mólátása alig volna indokolható.

Este „Lotti ezredesei”-ben telt ház-előtt mutatkozott be az énekes primadonna: Megyesi Erzs, akit rokonszenvével tüntetett ki a közönség; Elénk játékaival, szinpadononasságával s kellemes énekével egyaránt rászolgált a tüntető elismerésre. R. Pálfi János (szabó) mindvégig élénk derűsre hangolta a közönséget, minek fokozásában elvitázhatatlan része volt, Tarjának a piskótagyáros komikus alakításával. Sárközi Alajos egyszerű indus fejedelem volt. Kitérően volt maszkírozva a hangja és játéka egyaránt tetszett. Maga a szerző sem képzelhetett különbséget Rajah-t annál, amint Sárközi bemutatott. A többi szereplők az őszjáték hatásait emelték. Az előadás tetszett.

F. hó 3-án, hétfőn: „Az árendás zsidó Klárné” hatásos népszínműve került előadásra szépszámu közönség előtt. A cím szerepében Berki brillírozott s jó pártnerre volt mint zsidóné, Pozsonyi Julia. Megyesi Bettie eleven s nagyon kedves volt. Több dalát közlikánatra ismételnie kellett. Sárközi mint mindig, hatásvadászat nélkül s éppen azért hatásosan játszott és énekelt s Lajost kifogástalanul személyesítette. K. Pálfi mint zsidó vőlegényjelölt megkaczagtatta a közönséget. A többi szereplőkről is elismeréssel szöhatunk, valamint az őszjátékról.

F. hó 4-én, kedden „Váljunk el”, Sardon kedves vígjátéka ment szép számu közönség előtt. Jászai Cyprien-ne je rendkívül kedves és művészi alakítás volt. Berki a gazdag birtokos férj szerepében — mint mindig, — diszkrét s intelligens alakítást mutatott be. A többi szereplők is derekasan helyt álltak. Az előadás minden tekintetben kifogástalan volt.

F. hó 5-én szerdán, a „Csókon szerzett vőlegény”-ben igazi művészi alakítással játszott Medgyesi a színésznő szerepét, melyben alkalmat nyílt széptehetségének ragyogtatására. Éneke és játéka egyaránt tetszett s nyílt színen többször megtapsolták. Tarján igazi szerepkörében helyes felfogással személyesítette a nevelt fiút. Megérdemelt tapsokat aratott. Neményi karakterisztikusan domborította ki a félrevezetett földbirtokos jó lelkületét. Szigethy Irén (Róza), Pozsonyi Julia (Eszt), K. Pálfi (Ripacs), Sárközi (futaki) játéka t kell még dicsérőleg kiemelni a az epizód szerepek korrekt személyesítőt és a kifogástalan őszjátékot említeni. A szép számu közönség jól mulatott.

F. hó 6-án, csütörtökön Karczag V. színműve a „Lemondás” került színe nagy hatással. Berki Koroláv grófja igazán mesteri produkció volt s a grófú szerepében Jászai elragadóan szép s játéka lebilineselő volt Tarján G. erőteljes és rokonszenvet keltő alakítás volt. Ugy őket mint Szigethy Irént (Fekla) nyílt színen többször zajosan tapsolta a telt nézőtér közönsége. Pozsonyi Julia (Boldizsárné), Szigethy Iboly (Sarolta) kiválóan, a többi szereplők is előnyösen előmozdították a hatást.

F. hó 7-én, pénteken zsufolt ház gyönyörködött a „Bob herceg” élvezetesen színrehozott előadásában. A jelmezek, a díszletek színesek voltak. Dicsérettel kell említeni tenni Müller Mátyás karmesterről, ki a darabot ügyesen betanította és a precíz zenekísérletet szolgáltatta. Főérdeklőse volt ezen estnek az új énekesnő Dombi Ilona fellépte, a ki a közönség várakozását teljesen kielégítette. Látszott rajta az ut fáradalma után némi indispozíció, de ennek dacára meghodította a közönséget. Nagyon jó Azette volt Medgyesi. Mindkettőjüket tüntetőleg s többször tapsolták nyílt színen, a mit igazán megérdemelték.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A tisztelgések Gróf, Majláth Gusztáv Károly püspök előtt petrozsényi tartozkodása alkalmával a következő sorrendben folytak le: 1. Római kath. egyháztanács vezette gróf Toldalagi Samu. 2. Községi előljáróság vezette Nagy Miklós. 3. A főszolgabírói hivatal, élén Buda Károly főszolgabíró volt. 4. Protestáns lelkészek és presbiterek Kósa Mihály vezetésével. 5. A Salgótarjáni bányatársulat Andreics János bányatanácsos bányaigazgatóval. 6. Izraelita hitközség Leitner József lelkészszel élén. 7. Görögkatolikus egyháztanács, élén Rádk István esperes és Janza Vazul gondnokkal. 8. Görögkeleti egyházközség Stánca Ávrámmal. 9. Posta és távirat hivatal Rotter Antal. 10. A gimn. tanárikara Priváry Géza ig. vezetése alatt. 11. Az állami iskola tanítótestülete élén Vigh Nándor ig. tanítóval. 12. Az

államvasutak Tribusz Gáosztáv vezetésével. 13. A Katolikus kör gróf. Toldalagi Samu vezetésével. 14. Végül egyes notabilitások.

— Főszolgabíránk szabadságon. Buda Károly a petrozsényi járás főszolgabírája hat heti szabadságát e hó hatodikával megkezdte. A hivatal vezetése ez időre Janza Vazul szolgabíróra bízott.

— Himen. Községi Vinkler Elek társulati hivatalnok október hó 8-án délelőtt 10 órakor vezeti oltár elé Udvardy Géza és neje született Ohidi Szigethy Mária kedves és művelt leányát Olga kisasszonyt.

— Viszik az erdőgondnokságot. A legilletékesebb helyről örömmel értesülünk, hogy az erdőgondnokság állhelyezéséről szó sem lehet. Az egész hír csak vadásztrefa volt.

— Az ideai ellenőrzési szemlék járásunkban a következő sorrendben tartatnak meg: a közös hadsereg részéről Lupenyben f. hó 10 és 11-én, — Petrozsényben pedig e hó 13, 14 és 15 napjain; a honvédség részéről Lupenyben 22 és 24, — Petrozsényben 26 és 27-én.

— Revolverező baráber. Alsó-Barbateny-Iszkronyban történt, még pedig f. hó 3. án, vasárnap délután, hogy Biris János egy a súlyedés útjára tért elzúllott kőbányamunkás bétért a Szintye Kosztáandin koresmájába hol éppen esetpató volt a munkások és az őslakosok között. Biris olyanformán csapott fel bekeltetőnek, hogy kirántotta az ott bámszkodó őrnek deszujéből a revolvert s a tömeg közé lőtt, mire Mártn Péter őslakos arczán súlyosan megsérülve összeesett, de nem halt meg. Birist azonkívül, hogy a helyszínén istentelenül helyben hagyták, letartoztatták.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Főmunkatárs: Fekete József.

1209/1904 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi. LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. I. 38/2 számú végzése következtében Dr. Rosenberg Ignázt ügyvéd által képviselt Janza Vazul petrozsényi lakos javára, Davidovics Dávid petrozsényi lakos ellen 370 kor. — f. s járulékaik erejéig 1904. évi január hó 14-én fogatanosított biztosítási kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 673 kor. 76 fill.-re becsült következő ingóságok. u. m.: szobabutorok, szeszecitalok, hordok, boltiáru-zikkek és berendezések, ruha és ágyneműek, bor, stbbi nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1904-ik évi V. 485 számú végzése folytán 370 kor — fill. tőkekövetelés, ennek 1904 évi január hó 1 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 41 kor. 80 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Petrozsényben alperes lakásán leendő eszközzésére 1904. évi október hó 17-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 20 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1904 évi szeptember 16.

Br. Bánffy Albert,

kir. bír. végrehajtó.

Egy új harisnyakötő gép jó karban lévő, jutányos áron eladó.

Tudakozódhatni Csomortányi Istvánnál, alsó Colonia 12 hsz.

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN.

Kiadó urilakás.

A Mátyás utcában lévő 4 szoba, konyha, kamara és pincéből álló lakásom melynek udvarán kut és melléképületek is vannak, esetleg két-két szobára felosztva is haszonbérbe vehető.

Tassi Lajos, háztulajdonos.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 hálairat 1 év alatt!

Nincs többé

fogfájás!

odvas fog!

büzös szá!

Fenti betegségeknek előidőzői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki maga

plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus” ne hiányozzék egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamata: a nyugalom. A fogfájdalmakat szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bérhová. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó, Heves m.

4—16

Braun Albert

fűszer- anyag- és vegyesárukereskedésében
Petrozsényben

egy tanuló felvétetik.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!